

לשוננו לעם

עורכים: א' איתן ומ' מדן

כרך לו, תשמ"ה

האקדמיה ללשון העברית
מוגן בזכויות יוצרים

עוד על "להוי ידוע"

(לל"ע שמט-שן, עמ' 234–235; שנא, עמ' 31)

הדעה הרוחת, שהצורה המערבית יְהוּא (ה—ה) נדחקה מפני לְהוּא (ה—ה) המזרחית בשל דמיונה לשם הוי"ה (מ' מישור, לל"ע שמט-שן, עמ' 2), אינה סבירה, לדעתו של גב"ע צרפתי, שהרי, לדבריו, לא הקפידו קדמונינו בכגון זה, והראיה, שהם לא נמנעו מלכתוב יה, יו, אשר אנו ממירים בט"ו, ט"ז.

לעניות דעתי, לא בטלה בכך סבירות הדעה שמביאה מישור. אין לצפות לאחידות בדברים הללו אצל כל הסופרים בכל הזמנים. מכל מקום ייתכן, שמי שהקפיד שלא לכתוב יהוא וכדומה, לא ראה פגם בכתיבת י"ה אם י"ו, שהרי אין כל השמות שוים בקדושתם. יש לציין, שבפתופה עתיקה ממדבר יהודה אנו קוראים "ואם בנן לה[ויין]" (*Discoveries in the Judaean Desert, II p.110*). אבל אין הלמ"ד ודאית, לדעתי, ואפשר, שיש לקרוא "יה[ויין]" (ראה: M.A. Friedman, *Jewish Marriage in Palestine – A Cairo Geniza Study*, (Tel-Aviv–New-York, I, p'366' n. 26).

פידוע, היו סופרים במערב, שלא נמנעו מלכתוב יהוא או יהוי גם בימי הביניים, וכן איתא, למשל, בפתופה שנכתבה בנוסח ארץ-ישראל, פנראה, במאה העשירית, שנמצאה בגניזה: "יהוי משלם" (ראה בספרי הנ"ל, ב, עמ' 55, שורה 5).

מר מי שור מעיר על כך:

מבקש אני להעמיד את דבריי על דיוקם. כתבתי (שם, עמ' 234): "קרוב לנדאי שמשחקן כאן (פלומר, במקרא) מנהג כתיבה מזרחי, שנתפשט פ"עבר הנהר" בהשפעת ההתפתחות עם השלטונות". נדמה לי, שהצגתי את דעתי בכירור. אבל לפי שיש דעה אחרת, ראיתי להוסיף: "ויש להזכיר, שרווחת דעה, שהצורה המערבית... נדחקה... בשל דמיונה לשם הוי"ה". מתוך שאמרתי על הרישא "קרוב לנדאי", משתמע, שהנאמר בסיפא "רחוק (בעיניי) מן הנדאי".